

термінології найбільше запозичень з латинської мови (60%). Водночас чимало запозичень і з англійської (11%), французької (10,5%), грецької (7%) мов.

### СУТНІСТЬ ТЕРМІНА «ОЦІНОЧНІ ПОНЯТТЯ»

Олефіренко Ю.Л., студент ННПШ НАВС

*Науковий керівник:* к.філолог.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ННПШ НАВС Янковська Г.В.

За сутністю ознак змісту поняття розрізняють юридичні терміни точного значення та оціночні поняття. Терміни, що виражають оціночні поняття, належним чином не пояснені і підлягають оцінюванню у кожному конкретному випадку: тяжка образа, особливо тяжкі наслідки, поважна причина, розумна плата за використання майна, особливо цінне майно та ін. іноді у законодавстві наявне «орієнтовне» визначення таких термінів: розумний строк - найкоротший строк розгляду і вирішення адміністративної справи, достатній для надання свосчасного (без невинуватених зволікань) судового захисту порушених прав, свобод та інтересів у публічно - правових відносинах (з Кодексу адміністративного судочинства України). Утім межі такого строку в кожному конкретному випадку все-таки будуть різними.

Наразі у юридичній літературі немає єдиного бачення щодо визначення терміна «оціночне поняття», хоча й вперше до наукового обігу він був введений ще у 1956 році професором С.і. Вільнянським. Особливу увагу на цей термін науковці звернули після появи монографії В.Н. Кудрявцева «Теоретичні основи кваліфікації злочинів», у якій оціночні поняття тлумачилися як поняття, зміст яких визначається не тільки законом або підзаконними нормативно-правовими актами, а й безпосередньо по суті справи.

Подальші наукові визначення значно розширили істотні ознаки дефініції цього терміна (див. праці таких науковців, як Т.В. Кашаніна, Косовича В. Пітецького В.). Суттєвою ознакою дефініції оціночного поняття є визначення змісту не стільки нормативно-правовими актами, як змістом конкретних справ. Як відомо, джерелом оціночних понять є переважно літературна мова, саме тому вважаємо, що під час тлумачення таких понять потрібно у тому числі відштовхуватися і від загальноприйнятого значення того чи іншого поняття певної національної мови.

Науковець Н. івакіна розрізняє кількісні та якісні оціночні поняття. Кількісні оціночні поняття, за класифікацією дослідниці, мають параметри, які відображають ступінь вираження ознак, їх інтенсивність: злочин невеликої тяжкості, достатня підстава, більш тривалий строк. Натомість якісні оціночні поняття виражають властивості, ознаки узагальнених явищ залежно від ціннісної орієнтації: цінні предмети, злісне ухилення, грубе порушення тощо.

Хоча й оціночні поняття мають смислову невизначеність, але дослідники не відкидають їх використання у законодавстві, адже разом з певними недоліками (вирішальний фактор оцінки - суб'єктивна думка судді; оціночне поняття не можна ні довести, ні спростувати;

твердих критеріїв оцінки) у їх використанні вбачаються і позитиви: охоплення оціночним поняттям максимально широкого кола явищ, що мають кримінально-правове значення, яке забезпечує стабільність кримінального закону при змінах соціально - політичної обстановки; обмежені можливості мовних засобів казуального (випадкового) описання кримінально - правових явищ; обмежені можливості формально - визначених понять.

### СИНОНІМІЯ В ЗАКОНОДАВЧІЙ СФЕРІ

Мисюра Я.В., студент ННІПП НАВС

*Науковий керівник:* к.філолог.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ННІПП НАВС Янковська Г.В.

Нормативно -правовий акт є дуже важливим документом і тому цілком зрозуміло, що стиль нормативно -правового акта як документа офіційно - ділового стилю значно відрізняється від праці, написаної в художньому стилі. Тому недивним є і різні погляди щодо використання синонімів у цих стилях. Так, якщо для художнього стилю явище синонімії бажане, що свідчить про багатство мовлення загалом, то для офіційно -ділового стилю - недопустиме, адже породжує низку негативних наслідків. І якщо загалом правник, на думку А. Коні, повинен уміти користуватися гнучкістю рідної мови, яка й полягає у вмілому використанні саме синонімічного багатства мови, то для законодавця важливішою є точність, а не багатство як ознака культури мовлення.

На думку Д. Керимова, іноді використання синонімів навіть в законодавчому тексті необхідне з метою уникнення великої кількості повторів та появи стилістичної кострубатості тексту. Утім ми все ж таки підтримуємо думку О. Ушакова, який вважає, що у боротьбі за значеннєву законодавчу точність не потрібно боятися повторення, одноманітності, сухості, адже головне у мові законодавця - це точність.

Використання синонімів у законодавстві призводить до того, що спеціалісти намагаються по -різному тлумачити два синонімічні терміни, які називають одне й те ж поняття, або ж тлумачення деяких правових норм породжує сумнів, коли наявні різні терміни, на позначення одного й того ж поняття.

Законодавча синонімія призводить до порушення такої вимоги до юридичних термінів, як поняттєво -термінологічна єдність. Ця ознака полягає в тому, що один юридичний термін повинен позначати лише одне поняття права (термінологічна однозначність), а одне поняття права повинно бути назване лише одним юридичним терміном (поняттєва однозначність). Безумовно, це ідеальна вимога, яка в повній мірі не може бути дотриманою в будь-якій термінології, однак наближатися до такого візрця - кінцева мета систематизації та уніфікації юридичної термінології.

Що ж до поняттєвої одноназваності, то саме її недотримання і призводить до появи термінологічної синонімічності. Причиною появи таких синонімів є: взаємодія однієї мови з іншою, що призводить до запозичення іншомовних слів: самогубство - суїцид, казус - випадок; співіснування варіативних форм словотвору: правовий - правничий -